

حسابداری سرمایه‌گذاری
در سهام و سایر اوراق بهادار
نشریه شماره ۱۱۷
ترجمه و تالیف:
آقای رضا نظری
از انتشارات مرکز تحقیقات تخصصی
حسابداری و حسابرسی سازمان
حسابرسی

کلیات

مدیریت واحدهای انتفاعی معمولاً وجوه نقد مازاد را از تاریخی که به بالاترین سطح خود می‌رسد و برای عملیات جاری یا تحصیل دارایی‌های ثابت مورد نیاز نیست، برای خرید اوراق بهادار مانند سهام عادی، سهام ممتاز، اوراق قرضه شرکت‌ها، اوراق مشارکت شهرداری‌ها و سایر سازمان‌ها صرف می‌کنند. اوراق بهادار مزبور به عنوان سرمایه‌گذاری طبقه‌بندی و گزارش می‌شوند. درباره سرمایه‌گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار همواره دو سؤال اساسی زیر مطرح است:

- ۱- این گونه سرمایه‌گذاری در سهام و سایر اوراق بهادار به چه مبلغی باید در صورتهای مالی گزارش شود؟
- ۲- درآمد جاری حاصل از سرمایه‌گذاری به چه مبلغی باید گزارش شود؟

موضوعات اساسی در حسابداری سرمایه‌گذاری‌ها

در حسابداری سرمایه‌گذاری‌ها سه موضوع اساسی وجود دارد:

- ۱- طبقه‌بندی سرمایه‌گذاری‌ها
- ۲- ارزشیابی و اندازه‌گیری درآمد سرمایه‌گذاری‌ها
- ۳- افشا

۱- طبقه‌بندی سرمایه‌گذاری‌ها: سرمایه‌گذاری‌ها با توجه به قصد مدیریت از لحاظ مدتی که در نظر است سرمایه‌گذاری نگهداری شود، به سه دسته طبقه‌بندی می‌شود.

الف) اوراق بهادار قابل داد و ستد: این دسته از

اوراق بهادار با قصد فروش در آینده نزدیک تحصیل می‌شوند.

ب) اوراق بهادار آماده برای فروش: این دسته از

اوراق بهادار شامل ۱- اوراق قرضه و سهامی است که جزء دسته اوراق بهادار قابل دادوستد نمی‌باشد ۲- اوراق قرضه‌ای است که تا سر رسید نگهداری نمی‌شود.

ج) اوراق قرضه‌ای که تا سر رسید نگهداری می‌شوند: این دسته از سرمایه‌گذاری‌ها، اوراق قرضه‌ای است که قصد مدیریت فروش قبل از تاریخ سر رسید نمی‌باشد.

۲- ارزشیابی و اندازه‌گیری درآمد سرمایه‌گذاری: درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری مانند سود سهام، سود تضمین شده و سود (زیان) تحقق یافته ناشی از فروش اوراق بهادار در صورت سود و زیان منظور می‌شود. ارزشیابی اوراق بهادار به منظور انعکاس در ترازنامه و نیز گزارش سود (زیان) تحقق نیافته ناشی از نگهداشت اوراق بهادار به شرح زیر است:

الف) اوراق بهادار قابل داد و ستد در تاریخ ترازنامه به ارزش متعارف گزارش می‌شود و هرگونه سود (زیان) تحقق نیافته ناشی از نگهداشت این سرمایه‌گذاری‌ها به سود و زیان دوره جاری منظور می‌شود.

ب) اوراق بهادار آماده برای فروش در تاریخ ترازنامه به ارزش متعارف گزارش می‌شود و هرگونه سود (زیان) تحقق نیافته ناشی از نگهداشت سرمایه‌گذاری تا زمان تحقق به عنوان یکی از اجزای حقوق صاحبان سهام گزارش می‌شود.

۱- این کتاب توسط دفتر مطالعات مالی و حسابداری مدیریت و با تایید آقای رضا نظری تلخیص شده است.
ج) اوراق قرضه که تا سر رسید نگهداری می‌شود به ارزش دفتری (ارزش اسمی اوراق قرضه به اضافه هرگونه صرف یا منهای هرگونه تخفیف) در تاریخ ترازنامه گزارش می‌شود. صرف یا تخفیف نسبت به ارزش اسمی اوراق قرضه تا تاریخ سر رسید مستهلك و به عنوان تعدیل درآمد سرمایه‌گذاری شناسایی می‌گردد.

۲- افشا: از آنجا که سرمایه‌گذاری‌ها به شکل‌های مختلفی طبقه‌بندی می‌شود، الزامات افشا در هر مورد متفاوت است.

نحوه حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار تحت‌تأثیر عواملی متعدد مانند، نوع سرمایه‌گذاری، قابلیت تعیین‌ارزش متعارف اوراق، نگهداری بلندمدت یا کوتاه مدت اوراق، وجود کنترل یا نفوذ موثر بر شرکت سرمایه‌پذیر است.

نمودار شماره ۱ فرآیند تصمیم‌گیری در مورد طبقه‌بندی سرمایه‌گذاری و تعیین روش حسابداری را نشان می‌دهد.

نمودار شماره ۱ - فرآیند تصمیم‌گیری در مورد طبقه‌بندی و تعیین روش حسابداری سرمایه‌گذاری

ثبت سرمایه‌گذاری در تاریخ خرید

طبق اصل بهای تمام شده، سرمایه‌گذاری‌ها در تاریخ خرید به بهای تمام شده ثبت می‌شوند. بهای تمام شده شامل قیمت خرید، حق‌الزحمه کارگزاری، مالیات نقل و انتقال و سایر مخارجی است که برای تحصیل سرمایه‌گذاری صرف می‌شود. اگر در ازای ارزش سرمایه‌گذاری تحصیل شده‌داری‌هایی غیر از وجه نقد واگذار شود و ارزش متعارف آن‌داری‌ها نیز مشخص نباشد، در این صورت ارزش جاری اوراق مورد سرمایه‌گذاری را می‌توان مبنای محاسبه قرار داد.

روش ارزش متعارف

همان گونه که نمودار شماره ۱ نشان می‌دهد، روش ارزش متعارف در مورد اوراق قرضه‌ای که تا تاریخ سررسید نگهداری نمی‌شود و نیز سرمایه‌گذاری در سهامی که ارزش متعارف آن به سهولت قابل تعیین می‌باشد و بکارگیری روش ارزش ویژه و صورت‌های مالی تلفیقی در مورد آن ضرورت ندارد، مصداق می‌یابد که به عنوان اوراق بهادار قابل داد و ستد یا اوراق بهادار آماده برای فروش طبقه‌بندی می‌گردند.

در این روش تمامی اوراق بهادار، اعم از اوراق بهادار قابل داد و ستد و اوراق بهادار آماده برای فروش در تاریخ ترازنامه، باید به ارزش متعارف گزارش شوند. تفاوت بین ارزش متعارف اوراق بهادار در تاریخ ترازنامه با ارزش دفتری سرمایه‌گذاری در پایان دوره قبل معرف سود (زیان) تحقق نیافته ناشی از نگهداشت سرمایه‌گذاری خواهد بود.

طبق استانداردهای حسابداری، ارزش ثبت شده هر یک از سرمایه‌گذاری‌های طبقه‌بندی شده به عنوان اوراق بهادار قابل داد و ستد یا اوراق بهادار آماده برای فروش باید به ارزش متعارف آن در تاریخ ترازنامه تعدیل شود. بدین منظور، برای هر یک از حساب‌های سرمایه‌گذاری یک حساب ارزشیابی در نظر گرفته می‌شود که بابت سود ناشی از نگهداشت سرمایه‌گذاری بدهکار و بابت زیان ناشی از نگهداشت سرمایه‌گذاری بستانکار می‌گردد. بدین ترتیب، ارزش دفتری هر یک از سرمایه‌گذاری‌ها عبارت خواهد بود از مجموع بهای تمام شده اولیه و مانده حساب ارزشیابی.

سود (زیان) تحقق نیافته ناشی از نگهداشت سرمایه‌گذاری برای اوراق بهادار قابل داد و ستد، جزئی از درآمد سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود و در محاسبه

سود (زیان) خالص دوره جاری منظور می‌شود. در مورد

اوراق بهادار آماده برای فروش خالص سود (زیان) تحقق نیافته ناشی از نگهداشت اوراق بهادار، به عنوان یکی از اجزای حقوق صاحبان سهام تحت عنوان سود (زیان) تحقق نیافته انباشته سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار آماده برای فروش گزارش می‌گردد.

در روش ارزش متعارف شرکت سرمایه‌گذار برای هر دوره‌ای که صورت سود و زیان را تهیه می‌کند باید اطلاعاتی را به شرح زیر افشا کند:

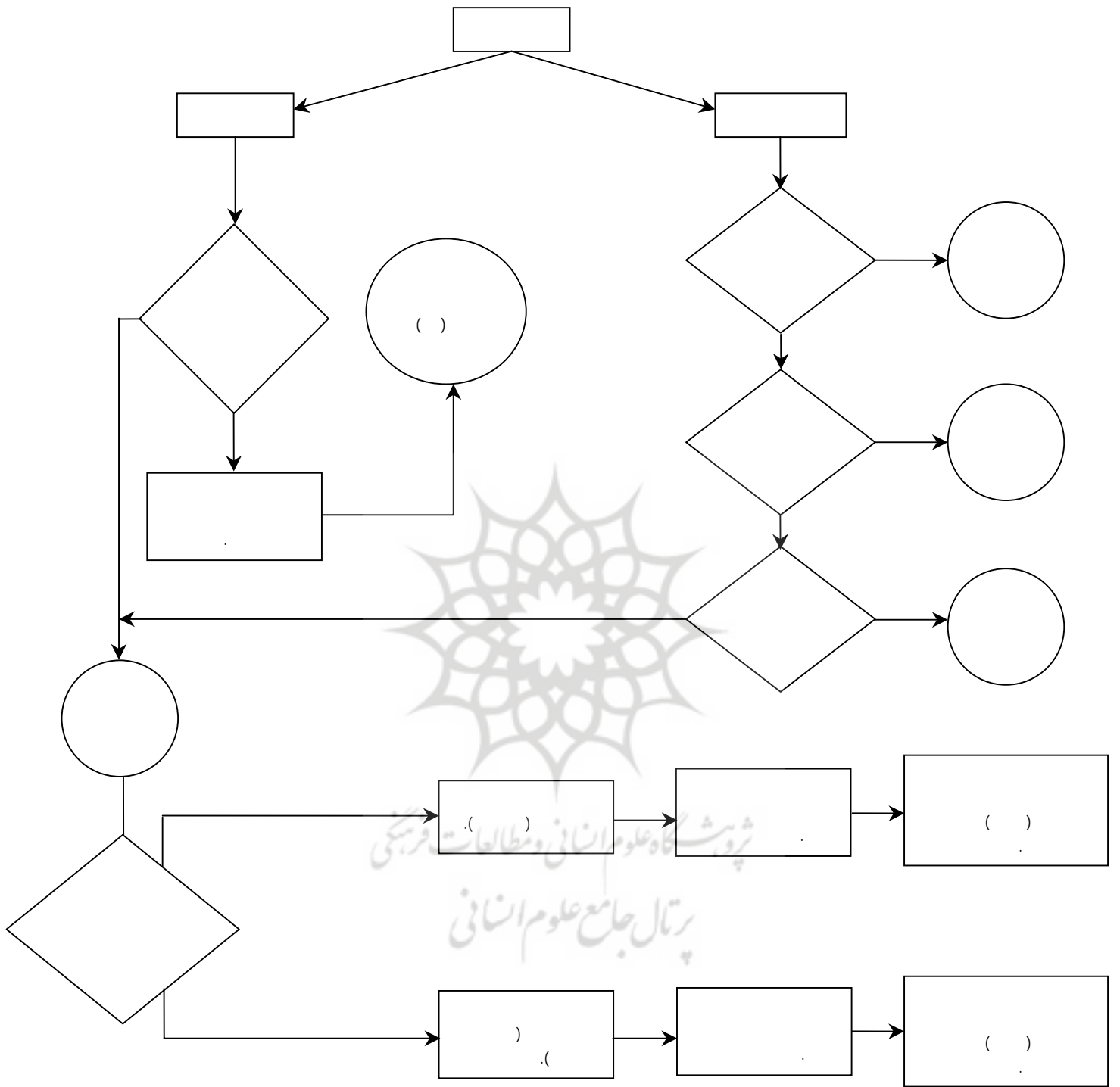
۱- خالص وجوه حاصل از فروش اوراق بهادار آماده برای فروش، سود (زیان) ناخالص تحقق یافته ناشی از فروش سرمایه‌گذاری‌ها.

۲- مبنای تعیین بهای تمام شده در محاسبه سود یا زیان تحقق یافته .

۳- سود (زیان) ناخالص ناشی از تغییر طبقه‌بندی اوراق بهادار آماده برای فروش که در محاسبه سود (زیان) خالص دوره مورد گزارش منظور می‌گردد.

۴- تغییر در سود (زیان) خالص تحقق نیافته مربوط به اوراق بهادار آماده برای فروش که به شکل رقم مجزا در قسمت حقوق صاحبان سهام منظور می‌شود.

۵- تغییر در سود (زیان) خالص تحقق نیافته ناشی از نگهداشت اوراق بهادار قابل داد و ستد که در محاسبه سود و زیان دوره جاری منظور می‌گردد.

روش بهای تمام شده
این روش در دو بخش سرمایه‌گذاری در سهام و سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه نگهداشته شده تا سررسید مورد بررسی قرار می‌گیرد.

الف) روش بهای تمام شده - سرمایه‌گذاری در سهام
حسابداری سرمایه‌گذاری‌ها در سهام که ارزش متعارف‌آنها به آسانی قابل تعیین نیست و تهیه صورت‌های مالی تلفیقی یا استفاده از روش ارزش ویژه را نیز ضروری نمی‌سازد، با استفاده از روش بهای تمام شده انجام می‌شود. در چنین حالتی سرمایه‌گذاری در ترازنامه به بهای تمام شده اولیه ثبت و سود سهام اعلام و تصویب شده، در صورت

سود و زیان به عنوان درآمد سرمایه‌گذاری، گزارش می‌شود. مبلغی که به عنوان درآمد سرمایه‌گذاری گزارش می‌شود نباید از سودهای انباشته و توزیع نشده شرکت سرمایه‌پذیر که از زمان خرید سهام عادی ایجاد شده است، تجاوز کند. در غیر این صورت شرکت سرمایه‌گذار باید تفاوت حاصل شده را به جای درآمد سرمایه‌گذاری به عنوان برگشت سرمایه‌گذاری تلقی و ثبت کند.

ب) روش بهای تمام شده - سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه نگهداشته شده تا سررسید
در این حالت سرمایه‌گذاری در تاریخ تحصیل به بهای تمام شده ثبت می‌گردد و هرگونه اضافه (کسر) پرداختی نسبت به ارزش اسمی اوراق قرضه طی دوره‌ای از تاریخ سرمایه‌گذاری تا تاریخ سررسید مستهک و به حساب سود و زیان هر سال منظور می‌شود. سود تضمین شده دریافتی به حساب درآمد سرمایه‌گذاری منظور می‌گردد.

روش ارزش ویژه
در مواردی که واحد سرمایه‌گذار مالک آن تعداد از سهام با حق رای واحد سرمایه‌گذار است که می‌تواند بر سیاست‌های مالی و عملیاتی واحد سرمایه‌پذیر نفوذ موثر (۱) اعمال کند، حسابداری سرمایه‌گذاری با استفاده از روش ارزش ویژه انجام می‌شود. در این روش حساب سرمایه‌گذاری در تاریخ خرید به بهای تمام شده سرمایه‌گذاری بدهکار می‌گردد.

ثبت درآمد سرمایه‌گذاری در روش ارزش ویژه به شرح زیر می‌باشد:

۱- ثبت سهم مناسبی از سود خالص گزارش شده شرکت سرمایه‌پذیر که به موجب آن حساب سرمایه‌گذاری بدهکار و حساب درآمد بستانکار می‌گردد.

۲- پرداخت هرگونه سود نقدی سهام توسط شرکت سرمایه‌پذیر به حساب موجودی نقد بدهکار و حساب سرمایه‌گذاری بستانکار می‌گردد.

۳- ثبت سهم مناسبی از مازاد بهای تمام شده سرمایه‌گذاری بر ارزش دفتری خالص دارایی‌های واحد سرمایه‌پذیر (در تاریخ سرمایه‌گذاری) که به تعدیل بهای تمام شده کالای فروش رفته و استهلاک مربوط است.

۴- ثبت استهلاک هرگونه سرقفلی

۵- ثبت هرگونه سود یا زیان حاصل از فروش بخشی از سرمایه‌گذاری و تفاوت بین حاصل فروش و مبلغ ثبت شده سرمایه‌گذاری.

۶- حذف هرگونه سود یا زیان بین شرکت‌ها که ناشی از مبادلات بین شرکت‌های سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر است.

صورت‌های مالی تلفیقی

هنگامی که مالکیت بیش از ۵۰ درصد سهام دارای حق رای در اختیار شرکت سرمایه‌گذار باشد، فرض بر این است که واحد سرمایه‌گذار می‌تواند بر فعالیت‌های واحد سرمایه‌پذیر اعمال کنترل کند. در چنین حالتی واحد سرمایه‌گذار به عنوان واحد اصلی و واحد سرمایه‌پذیر به عنوان واحد فرعی شناخته می‌شود.

طبق اصول پذیرفته شده حسابداری، هر یک از واحدهای فرعی باید صورت‌های مالی خود را به شکل جداگانه و طبق روال معمول تهیه کنند، اما واحد اصلی باید علاوه بر صورت‌های مالی جداگانه خود، صورت‌های مالی تلفیقی را نیز تهیه نماید. مسئولیت تهیه صورت‌های مالی تلفیقی بر عهده واحد اصلی است. تلفیق صورت‌های مالی واحد اصلی و واحد فرعی از طریق کاربرد انجام می‌گیرد و هیچ ثبتی از این بابت در حساب‌ها و دفاتر واحد اصلی و واحد فرعی به عمل نمی‌آید. صورت‌های مالی تلفیقی معمولاً در تاریخ دستیابی به حق کنترل تنها ترازنامه و در پایان دوره مالی بعد از تاریخ دستیابی به حق کنترل، ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت سود (زیان) انباشته و صورت گردش وجوه نقد را شامل می‌شود.

واحدهای تجاری ممکن است از دو طریق به حق کنترل در واحدهای تجاری دیگر دست یابند:

۱- اتحاد منافع: اگر سهام یک واحد فرعی از طریق مبادله با سهام واحد اصلی تحصیل شود و در این مبادله، وجه نقد یا دارایی دیگر غیر از سهام مزبور واگذار نشود و هیچ بدهی نیز ایجاد نگردد، این نحوه تحصیل در اصطلاح اتحاد منافع نامیده می‌شود.

۲- خرید: اگر سهام واحد فرعی توسط واحد اصلی از طریق پرداخت وجه نقد یا واگذاری دارایی‌های دیگر یا ایجاد بدهی یا ترکیبی از این حالات تحصیل شود، این روش تحصیل را روش خرید می‌نامند.

ترکیب واحدهای تجاری از طریق اتحاد منافع از آنجا که مبادله سهام به عنوان فعالیت خرید یا فروش تلقی نمی‌گردد، ارزش‌های جاری دارایی‌های واحد فرعی در تلفیق لحاظ نمی‌شود و سرمایه‌گذاری به ارزش اسمی سهام صادر شده ثبت می‌گردد. باید توجه داشت که شرط اساسی استفاده از روش اتحاد منافع آن است که ترکیب تنها از طریق مبادله سهام انجام گیرد.

روش اتحاد منافع برای تهیه صورت‌های مالی تلفیقی به شرح زیر است:

- ۱- واحد اصلی باید دست کم ۹۰ درصد سهام دارای حق رای واحد فرعی را در اختیار داشته باشد.
- ۲- دارایی‌ها و بدهی‌های واحد فرعی به ارزش دفتری گزارش خواهد شد.
- ۳- هیچ گونه سرفعلی ناشی از ترکیب شناسایی نمی‌شود.
- ۴- مانده‌های سود و زیان انباشته واحدهای ترکیب شونده به منظور تعیین مانده سود و زیان انباشته تلفیق در تاریخ دستیابی به حق کنترل با یکدیگر جمع می‌شود.
- ۵- صورتهای مالی مربوط به دوره‌های قبل از ترکیب که به همراه صورت‌های مالی دوره جاری ارائه می‌گردد باید بر مبنای ترکیب، با فرض این که واحدهای مزبور در تمامی دوره‌های قبل تلفیق شده‌اند، ارائه مجدد گردد.

ترکیب واحدهای تجاری به روش خرید

اگر واحد اصلی حق کنترل بر واحد فرعی را از طریق خرید سهام واحد فرعی در قبال پرداخت وجه نقد یا منافع دیگر تحصیل کند، برای تلفیق لازم است که ارزش‌های جاری دارایی‌های واحد فرعی مد نظر قرار گیرد.

بکارگیری روش خرید را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

- ۱- دارایی‌ها و بدهی‌های واحد فرعی در ترانزنامه تلفیقی به بهای تمام شده در تاریخ دستیابی به حق کنترل توسط واحد اصلی گزارش می‌شود. بهای تمام شده عبارت از وجه نقد (یا معادل وجه نقد) واگذار شده در قبال تحصیل سهام واحد فرعی است که همان ارزش بازار سهام در تاریخ تحصیل خواهد بود.
- ۲- هر یک از دارایی‌های مشهود و نامشهود قابل شناسایی واحد فرعی به ارزش بازار در تاریخ تحصیل گزارش می‌شود. بدهی‌های واحد فرعی به ارزش بازار در تاریخ تحصیل گزارش می‌شود. بدهی‌های واحد فرعی معمولاً به ارزش‌های دفتری گزارش می‌گردد زیرا ارزش دفتری بدهی‌ها اغلب معادل ارزش بازار است.
- ۳- مازاد بهای تمام شده سرمایه‌گذاری نسبت به ارزش بازار دارایی‌های قابل شناسایی تحصیل شده (پس از کسر بدهی‌ها) به عنوان سرفعلی حاصل از تحصیل گزارش می‌شود. سرفعلی مزبور در دوره‌های بعد از تحصیل مستهلك می‌گردد.
- ۴- مانده سود و زیان انباشته واحد ترکیب کننده در تاریخ ترکیب، به عنوان مانده سود و زیان انباشته واحد اصلی تعریف می‌شود.
- ۵- بعد از ترکیب در صورت‌های مالی مربوط به دوره‌های قبل از ترکیب باید تنها اطلاعات واحد اصلی گزارش شود.

حسابداری اوراق قرضه از دیدگاه سرمایه‌گذار

بهای تمام شده سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه عبارت است از مجموع ارزش فعلی مبلغ اوراق قرضه و ارزش فعلی سودهای تضمین شده. ارزش فعلی با توجه به نرخ بهره بازار در تاریخ سرمایه‌گذاری محاسبه می‌گردد. سود تضمین شده بر اساس نرخ سود مندرج در اوراق قرضه محاسبه و در فواصل زمانی تعیین شده به سرمایه‌گذار پرداخت می‌شود. در صورتی که نرخ بازده مورد انتظار سرمایه‌گذار از نرخ سود تضمین شده اوراق باشد، اوراق قرضه با کسر (تخفیف) نسبت به ارزش اسمی آن به فروش می‌رسد. در صورتی که نرخ بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاری از نرخ سود تضمین شده اوراق قرضه کمتر باشد، اوراق قرضه با صرف نسبت به ارزش اسمی آن به فروش می‌رسد. در هر صورت حساب سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه به بهای تمام شده خرید به اضافه حق الزحمه کارگزار و سایر هزینه‌های مستقیم خرید بدهکار و ثبت می‌شود.

نحوه عمل حسابداری سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه رami توان طبق یکی از روش‌های زیر انجام داد:

روش اول: حساب سرمایه‌گذاری به بهای تمام شده ثبت و از تخصیص صرف یا کسر اوراق قرضه صرف نظر می‌شود. این روش اصولاً درباره حسابداری سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت در اوراق قرضه، اوراق قرضه قابل تبدیل به سهام و سایر اوراق قرضه‌ای که کسر یا صرف آنها قابل توجه نیست مورد استفاده قرار می‌گیرد.

روش دوم: در این روش حساب سرمایه‌گذاری به طور ادواری برای انعکاس تغییرات در ارزش جاری اوراق قرضه تجدید ارزشیابی می‌گردد. طی دوره‌هایی که قیمت اوراق قرضه روند صعودی دارد، این روش با اصل تحقق درآمد یا اصل محافظه‌کاری انطباق ندارد. در مواردی که سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه به دلیل ضعف (کمبود) نقدینگی واحد صادرکننده اوراق قرضه به خطر می‌افتد، ارزش سرمایه‌گذاری معمولاً تا ارزش بازیافتی مورد انتظار کاهش داده شده و زیان شناسایی می‌شود.

روش سوم: در این روش صرف یا کسر اوراق قرضه به منظور انعکاس تغییرات در ارزش دفتری اوراق قرضه، با توجه به نرخ موثر بهره (نرخ بهره در بازار) در تاریخ سرمایه‌گذاری، طی مدت اوراق قرضه تا سررسید تخصیص می‌یابد. طبق این روش، افزایش درآمد سرمایه‌گذاری که ناشی از تخصیص کسر اوراق قرضه است یا کاهش درآمد سرمایه‌گذاری که ناشی از تخصیص صرف اوراق قرضه می‌باشد، در طول مدت باقی مانده سررسید اوراق قرضه شناسایی و

تخصیص می‌یابد. این روش با اصل بهای تمام شده انطباق دارد و مناسبترین نحوه عمل حسابداری برای سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در اوراق قرضه است.

ثبت سرمایه‌گذاری

برای ثبت سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه، دو روش به شرح زیر وجود دارد:

روش اول- ثبت سرمایه‌گذاری به مبلغ ناخالص: طبق این روش واحد سرمایه‌گذار حساب سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه را به ارزش اسمی و مابه‌التفاوت بهای تمام شده سرمایه‌گذاری و ارزش اسمی را به عنوان کسر یا صرف اوراق قرضه ثبت خواهد کرد.

روش دوم - ثبت سرمایه‌گذاری به مبلغ خالص: در این روش، واحد سرمایه‌گذار مبلغ پرداختی بابت اوراق قرضه را به عنوان بهای تمام شده سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه ثبت می‌کند و حساب سرمایه‌گذاری به خالص مبلغی که باید در ترازنامه گزارش شود، ثبت می‌گردد.

روش‌های تخصیص صرف یا کسر اوراق قرضه

روش‌های تخصیص صرف یا کسر اوراق قرضه توسط واحد سرمایه‌گذار به شرح زیر است:

۱- روش خط مستقیم: طبق این روش صرف یا کسر اوراق قرضه در طول مدت اوراق قرضه تا سررسید به اقساط مساوی تخصیص داده می‌شود. روش خط مستقیم از لحاظ بکارگیری ساده است، اما ایراد اساسی این روش آن است که مبلغ درآمد (سود تضمین شده) یکسانی را برای دوره‌های مختلف حسابداری ارائه می‌دهد.

۲- روش سود تضمین شده: برای بکارگیری این روش، درآمد سرمایه‌گذاری هر دوره از حاصل ضرب مانده حساب سرمایه‌گذاری (ارزش دفتری) در اول دوره در نرخ سود تضمین شده در بازار بدست می‌آید.

مبلغ کسر یا صرف تخصیص یافته عبارت است از تفاوت بین درآمد سرمایه‌گذاری و سود تضمین شده قابل دریافت. منظور از نرخ سود تضمین در بازار همان نرخ بهره در تاریخ سرمایه‌گذاری است و منظور از ارزش دفتری سرمایه‌گذاری، ارزش سرمایه‌گذاری پس از احتساب کسر یا صرف تخصیص یافته است. این روش، نرخ بازدهی ثابتی را نسبت به سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه ارائه می‌دهد.

انعکاس سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه توسط واحد سرمایه‌گذار

سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه‌ای که مدیریت قصد داران را تا سررسید نگهداری کند، در ترازنامه شرکت سرمایه‌گذار در سرفصل دارایی‌های غیرجاری طبقه‌بندی می‌شود. ارزش دفتری سرمایه‌گذاری در اوراق قرضه عبارت است از ارزش اسمی اوراق قرضه پس از احتساب مانده تخصیص نیافته صرف یا کسر اوراق قرضه. برای اطمینان از افشای کامل لازم است، ارزش جاری اوراق قرضه (چنانچه قابل تعیین باشد و با ارزش دفتری اختلاف عمده داشته باشد)، نرخ سود تضمین شده و نرخ بهره بازار که برای مقاصد تخصیص صرف یا کسر اوراق قرضه استفاده می‌شود، گزارش و افشا گردد.

۱- سرمایه‌گذاری مستقیم یا غیرمستقیم در دست کم ۲۰ درصد سهام با حق رای واحد سرمایه‌پذیر به اعمال نفوذ موثر واحد سرمایه‌پذیر منجر می‌گردد مگر این که خلاف آن مشاهده شود.